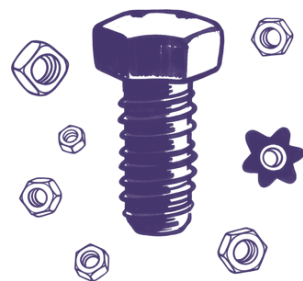

Ubránila by sa Európa bez Ameriky?

Zdrojmi áno. Európa má proti Rusku zhruba desaťkrát väčšiu ekonomiku, trikrát viac obyvateľov a viac vojakov v aktívnej službe. Problém je inde: dvadsaťsedem armád bez spoločného velenia.

Pre Slovensko to nie je akademická otázka. Sme krajina na východnom krídle aliancie, s hranicou pri vojne – a naša bezpečnosť stojí presne na tom, ako táto rovnica dopadne.

Čo hovoria čísla

Európska únia má 450 miliónov obyvateľov, Rusko 144. Európska ekonomika je zhruba desaťnásobok ruskej. Európski členovia NATO dávajú na obranu vyše 400 miliárd dolárov ročne; ruský rozpočet je nominálne okolo 150 miliárd – v prepočte na to, čo si zaň armáda doma reálne kúpi, sa rozdiel zmenšuje, no nemizne.

Vojakov v aktívnej službe majú európske štáty dokopy okolo 1,9 milióna. Rusko po štyroch rokoch vojny udáva približne 1,3 milióna. Keby sila armád bola súčtom kolonií, táto stránka by nemusela existovať.

Prečo súčet nestačí

Rusko má jednu armádu a jedno velenie. Európa ich má takmer tridsať – každú s vlastným štábom, vlastnými nákupmi a vlastným parlamentom, ktorý rozhoduje o nasadení. Mníchovská bezpečnostná konferencia kedysi spočítala, že európske štáty prevádzkujú okolo 178 rôznych zbraňových systémov; Spojené štáty tridsať. Každý typ znamená vlastné náhradné diely, muníciu a výcvik – peniaze, ktoré sa rozpustia v duplicitách namiesto budovania sily.

A potom sú spôsobilosti, ktoré Európe jednoducho chýbajú, lebo ich desaťročia dodávala Amerika: satelitný prieskum, tankovanie vo vzduchu, strategická preprava, potláčanie protivzdušnej obrany. Bez nich moderná armáda zle vidí, krátko letí a pomaly sa presúva.

Cena samostatnosti

Inštitúty Bruegel a Kiel spočítali, čo by obrana Európy bez americkej účasti vyžadovala: približne 300-tisíc vojakov navyše – zhruba 50 nových brigád – a výdavky vyššie najmenej o 250 miliárd eur ročne, teda okolo 3,5 % HDP. Nie preto, že by Európa bola chudobná. Preto, že dnes platí za rozdelenosť.

Jednu vec Európa má: jadrové odstrašenie. Francúzsko drží okolo 290 hlavíc, Británia okolo 225. Nie je to americký arzenál, ale nie je to nula.

Verdikt

Poctivá odpoveď znie: dnes s ťažkosťami. Krátku, rýchlu vojnu na východnom krídle by dnešná Európa bez Ameriky viedla riskantne – chýba jej velenie, logistika a časť kľúčových spôsobilostí. Dlhú vojnu by Rusko proti desaťnásobnej ekonomike neuneslo.

Európa teda nie je slabá – je neusporiadaná. A to je zásadný rozdiel: slabosť sa lieči dlho a drahó, neusporiadanosť je rozhodnutie, ktoré sa dá zmeniť. Keby náš kontinent konal ako celok – jedna obrana, jeden hlas navonok – otázka z nadpisu by znela rovnako zvlášťne, ako keby sa niekto pýtal, či sa ubráni Amerika.

Všetky otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Koľko vojakov má Európa a koľko Rusko?

Európske štáty NATO dokopy okolo 1,9 milióna vojakov v aktívnej službe, štáty EÚ z toho vyše 1,4 milióna. Rusko má približne 1,3 milióna a chce rásť na 1,5 milióna.

Koľko by stála obrana Európy bez USA?

Podľa inštitútov Bruegel a Kiel zhruba 250 miliárd eur ročne navyše, teda zvýšenie výdavkov na približne 3,5 % HDP, a asi 300-tisíc vojakov navyše.

Má Európa vlastné jadrové zbrane?

Áno. Francúzsko drží okolo 290 hlavíc, Británia okolo 225. Európske odstrašenie existuje, hoci je menšie než americké alebo ruské.

Čo Európe chýba najviac?

Spoločné velenie a podporné spôsobilosti, ktoré desaťročia dodávala Amerika: prieskumné satelity, tankovanie vo vzduchu, strategická preprava a potláčanie protivzdušnej obrany.

Čo znamená európsky pilier NATO?

Usporiadanie, v ktorom Európa vnútri aliancie unesie svoju časť obrany vlastnými silami – so spoločným velením a vlastnou muníciou – namiesto spoliehania sa na americké. NATO tým silnie, nenahrádza sa.

ZDROJE

- Bruegel/Kiel: Defending Europe without the US (2025)
- Munich Security Report: fragmentácia zbraňových systémov (178 vs. 30)
- NATO: výdavky európskych spojencov 2025 (574+ mld. USD)
- FAS/SIPRI: jadrové arzenály
- IISS Military Balance 2026